

KVINNORNA FÖREBILDER

Av Christer Larsson, Skellefteå

I mitt hem i Lillån var det självklart att hjälpa till på olika sätt. Jag tror dock inte att det var unikt för mitt hem i en liten skogsby på 50-talet, många kan säkert känna igen sig. På sommaren kunde det vara slåtter, trampa hö i skrindor och lador, klyva och trava ved, på vintern skotta snö. När pappa låg borta i någon skogskoja under veckorna var jag inte gammal när jag skulle hjälpa mamma bära in ved och vatten.

På hösten gällde det att ta upp potatis och plocka bär. Jag tror inte jag var särskilt gammal när pappa lärde mig hantera en lie (skrabb- och myrslåtter) och hässja. Och då hade jag länge fått kämpa och dra slipstenen när liar, yxor och knivar skulle vässas.

Ladugårdens skötsel var ett kvinnogöra. Jag följde ofta med mamma till kvällsmjölknigen för att mocka skit, strö i båsen och ge kor och får hö. Jag minns också att jag följde mamma med kor till tjuren i Åbacka för betäckning. Separera mjölken, täta fil sommartid, kärna smör av grädden var kvinnogöra. Men det var också sådant som vi barn tidigt fick lära oss. Min syster och jag har tydliga minnen av att dra separatorn som stod i en liten kall skrubb under trappan.

Papporna i byn arbetade i skogen och vi pojkar fick tidigt följa med dem till deras arbetsplatser. Från början till sommarhuggningar, där vi skulle lära oss kvista och barka. Som 8-10-åring kunde man känna sig ganska vuxen av sådant. ”Gubbarnas” prat kring elden, när det var matrast var också roligt att lyssna till.

Karin och Henny Larsson.
Bakning i Krokfors hösten
1969.

I ord och handling förmedlade föräldrarna en arbetets etik, man skulle göra sitt bästa: *göra rätt för sig!* Man skulle inte heller fuska i arbetet. Längre trodde jag att denna hållning till arbete var något jag främst hade fått med mig från att följa med och delta i pappas och de andra karlarnas arbete som huggare körare, plantsättare, flottare mm.

Men som äldre har jag reflekterat över varifrån jag fått sådana värderingar till arbete. Jag har till en del reviderat min tidigare syn på detta, åtminstone nyanserat min bild. Jag är numera övertygad om att mamma Karins, och andra kvinnors, hållning har betytt mer än ”gubbarna”.

Ett exempel: när jag följde med pappa till skogs hände det ibland att karlarna tog ganska långa lunchraster. Särskilt när det blev tal om älgjakten. Och det hände att de sov efter maten, inte länge, men det kunde förlänga lunchen det också. Tal och handling var inte helt intakt. I och för sig fick de själva betala för dessa långluncher, arbetet var oftast på ackord. Däremot minns jag aldrig att mamma ”pratade bort” tid när något skulle bli gjort. Först arbete, sen vila om det fanns möjlighet.

När jag ser tillbaka är jag glad över den arbetsetik som jag och flera andra barn i den lilla byn Lillån fick med sig ut i livet.